

aby zanedbání to bylo úmyslné, vědomé nebo zaviněné, t. j. aby zanedbání to bylo provázeno takovými okolnostmi, jež svědčí o nějaké vině zaměstnavatelově, poněvadž zákon toho nikde nepožaduje (srov. Boh. A 7441/28 a 8684/30). Zakládá tudíž náhradní povinnost zaměstnavatelovu podle hořejšího předpisu, i když zanedbal přihlašovací povinnost pouhým nedopatřením, a nepadá při tom na váhu, zda a jak své nedopatření omlouvá.

Jinak by tomu ovšem bylo, kdyby šlo o to, zda se zaměstnavatel dopustil přestupku § 260 lit. a) téhož zák. Pravíť tento předpis, že přestupku se dopustí zaměstnavatel, jenž nevyhoví včas bez náležité omluvy povinnosti ohlašovací, nařízené tímto zákonem, nebo neučiní tak správně. Zde zákon sám výslovným ustanovením vylučuje trestní důsledky, jimiž stihá nevyhovění nebo nenáležité vyhovění ohlašovací povinnosti, jestliže pro své opomenutí má zaměstnavatel náležitou omluvu, a bylo by proto, kdyby stěžující si firma byla stihána pro přestupek § 260 lit. a) zkoumati, zda důvod, proč skutečný její zaměstnanec Josef C. zůstal nepřihlášen, jest náležitou omluvou ve smyslu cit. ustanovení.

Leč ustanovení tohoto předpisu o náležité omluvě jest vyjimečným ustanovením pro řízení o trestním činu, a nemůže proto v něm býti hledána zásada, již by bylo možno uplatňovati ve všech případech, kde uvedený zákon k nepřihlášení zaměstnance připíná určité právní účinky (srov. Boh. A 8684/30). Nelze pak přisvědčiti odchýlnému názoru, jež vyjádřil žal. úřad v odvodním spise.

Jest proto k náhradě podpůrného nákladu podle citovaného § 20 odst. 2 povinen i zaměstnavatel, jehož zaměstnanec zůstal nepřihlášen proto, že zaměstnavatel, prováděje přihlášení tohoto zaměstnance, přihlásil fakticky místo něho nedopatřením osobu jinou.

Č. 10.262.

Policejní řízení trestní. — Pojištění nemocenské, invalidní a starobní (Slovensko): Může úřad uložit nemocenské pojišťovně náhradu nákladů trestního řízení, které k návrhu pojišťovny bylo proti zaměstnavateli zavedeno pro nepřihlášení zaměstnanců, které však skončilo osvobozením zaměstnavatele?

(Nález ze dne 12. ledna 1933 č. 308.)

Prejudikatura: Boh. A 9462/31.

Věc: Okresní nemocenská pojišťovna v P. proti zemskému úřadu v Bratislavě o náklad trestního řízení.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Podáním z 22. května 1929 oznámila stěžující si pojišťovna okresnímu úřadu v Prešově, že Ladislav B. v P. své zaměstnance pojištění podléhající k pojištění nepřihlásil, a žádala o zavedení trestního řízení pro přestupek § 260 zák. č. 221/24.

Okresní úřad v Prešově jako policejní trestní soud I. stolice rozsudkem ze 13. srpna 1929 osvobodil Ladislava B. od obžaloby a uložil stěžující si pojišťovně, aby nahradila útraty trestního řízení částkou 30 Kč.

Výrok o nákladech trestního řízení odůvodnil okresní úřad takto: »Přisouzení nákladů řízení zakládá se na § 215 pol. tr. řádu z důvodu, že nápadně neopatrné oznámení učinila nemocenská pojišťovna, neuváživši si nepřesné šetření kontrolora, který se dělníků ani nezeptal na závažné okolnosti a který zajisté, neznaje zákona, tyto okolnosti ani nevypátral; tyto okolnosti pak nedala pojišťovna zjistiti ani jiným způsobem a proto je úplně vinna. Poněvadž je státním zájmem, aby občané byli ušetřeni od zbytečných a povrchních oznámení, muselo se použiti retorse.«

Zemský úřad v Bratislavě nař. rozhodnutím nevyhověl odvolání stěžující si pojišťovny, směřujícímu proti oné části rozsudku okresního úřadu, jímž jí bylo uloženo nahraditi náklady trestního řízení, a potvrdil rozsudek v celém jeho obsahu dodav, že v odvolání se ničeho neuvádí, co by správné důvody I. stupňového rozsudku vyvracelo.

Na toto rozhodnutí podala okresní nemocenská pojišťovna v P. stížnost, o níž nss uvážil toto:

Podle § 215 uher. pol. tr. řádu, vydaného nař. býv. uh. min. vnitra a sprav. č. 65000 ex 1909, jest k náhradě oněch nákladů, které vznikly řízením zahájeným na základě vědomě falešného nebo nápadně neopatrného udání, počítajíc k nim i obviněnému způsobená nutná hotová vydání, odsouditi udavače po předchozím vyslechnutí.

Žal. úřad použil vůči stěžující si pojišťovně tohoto předpisu, zjistiv, že učinila trestní udání nápadně neopatrně. Tomuto skutkovému zjištění odporuje stížnost. Připouští sice, že kontrolorem pojišťovny zjištěné a okresnímu úřadu oznámené osoby nepodléhaly pojistné povinnosti podle zák. č. 221/24, poněvadž byly vesměs malorolníci, kteří konali lesní práci jen příležitostně, míní však, že pojišťovna konala jen svou povinnost, když oznámení učinila, a nejednala nápadně neopatrně, ježto konání prací bylo prokázáno a bylo jen sporným, zdali tento pracovní poměr je povinně pojištěný čili nic.

Úsudek žal. úřadu, k němuž dospívá, když hodnotí skutkový materiál, snesený během správního procesu, může nss přezkoumávati jakožto část skutkové podstaty pouze v mezích § 6 odst. 2 zák. o ss, tedy jen po stránce formální.

Žal. úřad čerpal v daném případě svůj úsudek, že pojišťovna učinila trestní udání nápadně neopatrně, ze zjištění, že šlo o zaměstnance, nepodléhající pojistné povinnosti, že okolnost tu mohl kontrolor pojišťovny na místě samém snadno vyšetřiti a že pojišťovna tohoto nepřesného zjištění svého orgánu použila k trestnímu oznámení, aniž šetření doplnila. Stížnost správnost těchto skutkových předpokladů nepopírá. Dospěl-li žal. úřad na tomto podkladě k úsudku, že pojišťovna učinila trestní udání nápadně neopatrně, nemohl nss seznati, že by úsudek ten byl formálně vadný, t. j., že by byl v rozporu se spisy, neměl v nich dostatečné opory nebo byl logicky nemožný, uváživ, že okolnosti, jež in concreto vylučují pojistnou povinnost uvedených osob, jsou toho druhu, že mohly býti orgánem pojišťovny, vyslaným na místo samé, snadno a bezpečně vyšetřeny, že by bylo stačilo, kdyby byl kontrolor, když na místě samém pracující zjišťoval, se jich zeptal na okolnosti rozhodné pro

posouzení pojistné povinnosti. Bylo-li to opomenuto, nezachovala pojišťovna ani té nejobyčejnější pozornosti, takže žal. úřad správně kvalifikoval takto nedbale připravené trestní udání za nápadně neopatrné.

Stížnost má pravdu, když tvrdí, že nemocenská pojišťovna koná jen svou povinnost, oznamuje-li přestupky zák. č. 221/24 k potrestání. Tato povinnost pojišťovny však nevylučuje, aby proti ní bylo použito cit. § 215, učinila-li trestní udání vědomě falešně nebo nápadně neopatrně. Podávání takovýchto udání nelze omluviti snahou pojišťovny, aby do pojištění byli pojati všichni, kdož pojistné povinnosti podléhají. Zákon dává pojišťovně jiné prostředky, aby tohoto cíle dosáhla, tak zejména může svými zmocněnci zjišťovati předpoklady pojištění podle § 15 cit. zák., může dále podle § 255 cit. zák. dožadovati se spolupůsobení úřadů, soudů, veřejných institucí atd. při vyšetřování poměrů rozhodných pro pojištění a pro zařazení pojištěnců do mzdových tříd a pod. Takováto dožádání o právní pomoc nemožno však ztotožňovati s podáváním trestních oznámení, jak zřejmě činí stížnost, když citujíc § 255 výslovně praví, že »pojišťovna oprávněně se obrátila na okresní úřad se svým dožádáním o vyšetření a posouzení této okolnosti« (scil. pojistné povinnosti). Dožádání podle § 255 je na místě, mají-li býti teprve zjišťovány sporné nebo pochybné předpoklady pojištění, kdežto trestní oznámení předpokládá, že zjištění ta se již stala. Trestní oznámení, postrádající tohoto podkladu, může býti podle okolností konkrétního případu považováno i za nápadně neopatrné, jako je tomu v daném případě.

Stížnost ještě míní, že podle prvního odstavce § 48 pol. tr. ř. může se policejně-trestní řízení zavést jen proti tomu, na koho je důvodně podezření přestupku, a podle § 53 téhož řádu má se před zavedením řízení z úřední povinnosti zkoumati, zdali skutek vykazuje známky přestupku, patřícího do působnosti policejního soudu; již těmito opatřeními stává prý se použitelnost § 215 málo pravděpodobnou.

Má-li se ve vývodech těchto spatřovati námitka proti nař. rozhodnutí, třeba je chápati tak, že žal. úřadu vytýkají, že před zavedením trestního řízení nezkoumal důvodnost udání a tak způsobil náklady zbytečně tím, že řízení nezastavil, aniž ustanovil ústní jednání. Námitka tohoto obsahu jest bezdůvodná a stačí tu poukázat na nář. Boh. A 9462/31, jenž byl vydán ve sporu téže pojišťovny, kdež vysloven a blíže odůvodněn právní názor, že musí veškeré náklady trestního řízení, k nimž náleží podle § 210 pol. tr. řádu také svědecké, nahraditi udavač, nehledíc k tomu, zda byly nutné, či snad zbytečné, a nemůže proto ani namítati, že útraty tyto byly způsobeny zbytečně tím, že úřad řízení nezastavil, nýbrž vydal rozsudek osvobozující.

Č. 10.263.

Pojištění nemocenské: I. Podléhá pensionovaný obecní notář (na Slovensku), který je podle zák. č. 221/25 Sb. pojištěn u léčebného fondu veř. zaměstnanců, pojistné povinnosti podle zák. č. 221/24 Sb. z důvodu, že je zaměstnán v advokátní kanceláři? — II. Pojištění podle zák. č. 221/24 vylučuje pojistnou povinnost podle zák. č. 221/25, nikoliv naopak. — III. Rozhodnutí okresního úřadu o odvolání z plateb-